

Alejandro Jodorowsky, artista

Tinc 93 anys. Vaig néixer a Iquique (Xile), visc a París. Escric sobre la imaginació i soc parella de Pascale Montandon (50). Ha mort el meu fill Cristóbal (57), com va morir el Teo i viuen el Brontis i l'Adán i vuit nets. Política? Soc ruc. Creences? Ignorant. Un minut conté l'eternitat

“Viure és fer el que estimes: no facis el que no estimes!”

ÀLEX GARCIA

Què volia ser?
Metge, primer. Professor de literatura, després.

Ho va ser?
Vaig dissentir del sistema universitari i vaig fer-me titellaire.

Per què titellaire?
Perquè som titelles de l'ego.

Després va ser mim.
I vaig descobrir el tresor de tenir un cos.

Va ser actor.
I em vaig ficar en la pell d'altres.

Va ser director de cinema.
I vaig utilitzar l'ego com a eina.

Va ser novel·lista.
Tu comences i la novel·la fa la resta.

Va ser poeta.
Vaig buscar l'ànima!

Va ser activista pànic.
Era jovenet, volia trencar amb tot; soc vell, vull construir amb tot.

Va ser tarotista.
És el meu mestre, el tarot, ja que xifra el llenguatge secret dels somnis.

Va ser guionista de còmics.
I ho soc: el meu humil complement.

I dibuixa.

És el que em surt de la mà guiada pel cos.

Què més ha fet?
La meua vida ha estat un constant intent d'expandir la imaginació.

Què és la imaginació?
La clau de la realitat. Tot és imaginari. Ara mateix et veig que estàs prenent notes: és art, és imaginari.

Què és l'amor?
Trobar-te amb l'essència de la teua vida.

Ha estat fill, parella i pare.
Res d'això. Només vaig saber estimar d'ençà que vaig conèixer la Pascale, avui la meua dona.

Abans no va estimar?
Ningú no m'havia estimat, no sabia fer-ho.

No va estimar els seus fills?
Des de la meua essència, sí; des del meu jo, no. Tot pare s'equivoca quan dedica tant de temps a la feina, a guanyar diners.

Ha mort ara el seu fill Cristóbal...
I pateixo.

Va morir un altre fill, el Teo, fa anys...
I em vaig qüestionar tot el que jo feia. “Per a què serveix l'art?”, em vaig preguntar.

I què es va respondre?
Per guarir! L'art guareix, si és art. El meu

La via de la imaginació

Per no sucumbir a la tirania d'un pare despòtic, materialista i ateu, Jodorowsky va buscar des de petit l'aspirina espiritual que el va portar a la poesia, a l'art: es va submergir en actes poètics amb el seu amic Nicanor Parra. Xilè, va embarcar cap al París surrealista: va llençar la seva agenda al mar. Va conèixer Dalí, que el va posar a buscar rellotges a la platja. Un dia va veure Breton a la tassa del vàter: no podia, doncs, continuar a París i va anar a Mèxic: va filmar *La montaña sagrada* i *Santa sangre*, cintes mítiques. Va engegar el projecte de *Dune* i va seguir cultivant la imaginació amb el tarot, el còmic i la psicomàgia, en la línia del mestre Lull: “Com més fosca és la metàfora, millor entén l'enteniment que aquella metàfora entén”. Publica *De la Psicomagia al Psicotrance* (Siruela).

art era neuròtic, egòtic, malalt: estèril, no era art.

I què va fer, aleshores?

Guarir mitjançant l'art, amb actes artístics, metàforics: vaig crear la psicomàgia.

M'ho explica?

L'inconscient ens porta. I el seu llenguatge és simbòlic, metafòric. Com el dels somnis. Com el de l'art. Així que l'inconscient entén la metàfora, entén l'art.

No disposàvem ja de la psicoanàlisi?

La psicoanàlisi fa servir les paraules, la psicomàgia fa servir els actes. Fa servir actes metàforics que parlen a l'inconscient. Són més directes per guarir.

Amb la mort del Teo es va preguntar sobre l'art: i amb la mort del Cristóbal?

“Per què pateixo tant, si jo li vaig fer tot el bé possible?”.

Arribarà algun dia una resposta?

Jo no espero res. Només espero acostumar-me al dolor. Per continuar vivint.

Què és el bé?

Ser bo i respondre les teves preguntes.

Què és el mal?

La sabata que m'estreny el dit gros.

Què són les teràpies?

Les teràpies operen traient alguna cosa; proposo afegir mitjançant el psicotrànsit, tècnica que ara desenvolupo.

Què s'afegeix vostè?

Viure mentre visqui l'univers. Per la via de la imaginació, sempre!

Una recepta per valorar-me més?

Pinta't tot de negre. Deixa de veure't. I descobreix així el teu veritable valor.

Una recepta per agradar més?

Ves on hi hagi sequera i converteix-te en font, escup aigua per la boca.

Una recepta per atreure diners?

Crea sense pensar en els diners! Allò que dones, t'ho dones; allò que no dones, t'ho treus.

Quin és l'origen dels nostres traumes?

Tots els traumes venen de no ser el que ets per ser el que altres volen que siguis.

Una recepta per ser jo i viure millor?

Viure és fer el que estimes: no facis el que no estimes.

Què li fa més por de morir?

Tinc por de tenir por de morir. La meua vida ha estat l'aprenentatge de morir feliç.

Com imagina la seva mort?

Desitjo que la meua mort sigui com la de Jung, que va dir aquestes quatre paraules: “Quina meravella! Quina meravella!”.

Què em pot dir de l'eutanàsia?

Si sents la teua vida ja completada i que no pots aportar res més, permet anar-te'n.

Vull que els meus fills siguin feliços.

More't.

VÍCTOR-M. AMELA

Subscriu-te a La Vanguardia i assaboreix el Nadal

Subscripció mensual

De dilluns a diumenge

TOT PER NOMÉS
39€

Lot de Nadal

Regal valorat
en **115€**

Subscriu-t'hi al **933 481 482**

LAVANGUARDIA

Escaneja el codi
QR i subscriu-t'hi